

Pritožbe ubogih kmečkih poljskih delavcev.

Prejeli smo dopis, v katerem dopisnik obširno razpravlja o revščini in trpljenju poljskih delavcev. Dopis je preobširen, da bi ga objavili v celoti, tudi vse ne spada v list, a v glavnih potezah ga podajemo našim čitateljem z izrečno pripombo, da ni naš namen žaliti posestnike in gospodarje. Toda, ker je v nekaterih krajih razmerje med gospodarjem in delavcem res neprijetno, ne škoduje, če priobčimo te-le vrstice. Ako bo ta dopis pripomogel, da se to razmerje zboljša, dosegli smo svoj namen. Vselej in povsod povdarjamo na naših shodih, da mora biti razmerje med gospodarjem in delavcem (hlapcem, viničarjem ali dekleto itd.) prijateljsko, kajti le na ta način se goji zadovoljnost in če bo delavec zadovoljen, potem bo tudi rad delal in obdeloval zemljo. Res grdo je, če vrše kak gospodar zvestega hlapca ali delavca sploh, ki mu je služil in delal skoraj celo življenje, na stara leta, ko mu pešajo moči, na cesto. Dopis (v skrajšani obliki) se glasi:

Sv. Lovrenc na Poh., 23. marca 1919.

Položaj ubogih poljskih delavcev je tukaj v resnici naravnost neznosen, žalosten in sramoten. Med kmetom in delavcem bi ne smel biti globok prepad, temveč bi morala biti kolikor mogoče edina, a žalibog ravno pri nas in v okolici je razmerje med kmetom in delavcem zelo žalostno. Veliki posestniki se razkošno zabavajo in se radi pokažejo tam, kjer sanjejo veliko ugleda, časti in hvale, a za ubogega poljskega delavca, ki mu dela celo leto, se dosti ne brigajo. Vsakega rokodelca se vpraša, koliko zahteva za svoje delo, poljskemu delavcu se pa vrže, kolikor se pač posestniku poljubi. Nihče se ne ozira na to, ali more delavec s tem shajati ali ne; in vendar morajo ravno ti poljski delavci vzdržati cel svet. Nobeden stan bi ne mogel živeti, če bi mu poljski delavci ne pri delali živeža. Tukaj še nekateri posestniki plačujejo ženske poljske delavce po 1 K na dan, moške pa po 2 K s hrano vred. Pred vojsko so plačevali ženske po 40 do 80 v, moške od 60 v do 1 K na dan. Ali je mogoče živeti pri tako nizki plači, ko že 1 kg soli stane 1-10 K? Ubogemu poljskemu delavcu je za obupati v tej strašni druginji. Tukaj je precej tak h siromakov, ki si še moke ne morejo kupiti, na zabelo, obleko in obuvale pa sploh misliti ne smejo. Zato pa je toliko tatov in beračev. In če se kak revež po zimi prikaže tam, kjer je prej celo leto delal, kako se z njim postopa, kako se ga grdo gleda, še prijazne besede ni vreden, še manj pa kak kosček kruha, če ravno še trepeče od gladi. Kmet ima po zimi kaj jesti, ubogi delavec pa še za sol in moko ni zaslužil. Zemlje pa k večjemu toliko dobi, da si malo krompirja nasadi, čeravno imajo nekateri do sti zemlje, tako da je sami ne morejo obdelati, a ubogemu siromaku je ne dajo. Nekateri posestniki imajo na svojem posestvu takozvane kočarje, ki delajo svojim gospodarjem blizu 30 let in sicer vedno po 40 do 60 v na dan. Na stara leta pa, ko so jim že skoro vse moči pošle, se jim reče: Zdaj si pa le poiščite drugo stanovanje, ko ne morete več tako delati. Ni mogoče popisati bedo in revščino tukajšnjih trpinov. Za tovarniške delavce se je poskrbelo, da imajo boljšo plačo, prosimo, naj se še za poljske delavce poskrbi, da se jim vsaj nekoliko olajša njih zlostni položaj.

Na pomoč mladini!

Pod tem naslovom prinaša »Učit. tovariš« v svoji 11. številki t. l. članek, kateremu moramo iz svojega stalnega pridjati nekaj pripomb. — Pisalci naglašajo v tem članku, da se je šolska mladina v vojaem času v take obliki meri preoblagala s težkim kmetijskim delom, da vsled telesne izmučenosti ne more slediti šolskemu pouku v zaželjeni meri in da vsled preobilnega telesnega napora tudi zaostaja v telesnem razvoju, da telesno naravnost propada. Priznati moramo, da je trditve kolikor toliko resnične. Ampak to žalostno dejstvo je pač tudi neizogibna posledica po strašni vojni povzročenih razmer! Vprašamo samo, kaj bi bilo, ko bi se šolska mladina ne bila pritegovala v tolikšni meri h kmetijskemu delu? Naša polja bi bila ostala dokaj slabeje ali celo neobdelana, naše prehranitvene razmere bi bile še mnogo slabše, in marsikateri sloji, ki niso ravno s kmetijstvom v dotiki, bi se bili vsedali k praznim skladam. Da torej nam tukaj na slovenski zemlji še

ni bilo treba umirati od gladi, k temu je pripomoglo naše vrlo kmetako ženstvo in ne v mali meri celo tudi naša šolska mladina. Res je ob tem napornem delu za naš obstanek žrtvovala del svojega najdragocenejšega bogastva, ker je bila vsled preobilnega in pretežkega dela v precejšnji meri ovirana v svojem duševnem in telesnem razvoju. Ampak pomisliti je treba, da ni teh groznih časov nobeden stan preživel brez silnih žrtv, torej je morala tudi šolska mladina prispevati svoj del.

Toda nazadovanje naše šolske mladine v telesnem razvoju je tako resno dejstvo, da se po polnoma strinjamo s piscem omenjenega članka, ki zahteva, da je treba z vso resnostjo razmišljati, kako bi se dalo vsaj ovirati to tudi našemu kmet skemu naraščanju prav nevarno zlo.

Nazadovanje v telesnem razvoju se je opazovalo že davno pred vojnim časom, četudi se ni v javnosti mnogo razpravljalo o tem. Naborne komisije so ponavljale leto za letom, da postaja »na borno blago« slabše, in te komisije so bile prisiljene, priznati tudi dokaj slabše razvite mladeniče za sposobne, drugače bi jim sploh ne bilo mogoče spraviti skupaj predpisanega števila novincev. In vendar se mladina te debe ni preveč ugonabljal s kmečkim delom, saj je skozi osem let pre sedela večino dnevnega časa na šolskih klopih. Kje torej tiči vzrok tega vsekako resno nevarnega nazadovanja v telesnem razvoju? — V onih časih, ko še ni bilo šol, je morala mladina šolske starosti delati telesno mnogo več, kakor sedaj — recimo v predvojnem času — in vendar — kakšni mladeniči in dekleta so vzrasli iz teh otrok? Ne rečemo preveč, ako trdimo, današnji mladinski zavod je napram onim komaj še — senca! — Naj nas nihče krivo ne umeje in nam ne pripiše neodkritičnih namenov; ampak stvar je resna, da bi se prikrivala gola resnica: naša mladina zaostaja zares — dandanes vsled vojne se veda še v veliko večji meri — v svojem telesnem razvoju; temu nazadovanju pa je povod dejstvo, da preživi otrok večino svoje za telesni razvoj najvažnejše dobe v šoli! Pomislimo samo, sedeti osem let dan na dan v tesnih, prenapolnjenih, zasmrajenih sobanah, otrujenim po dolgi, čisto zelo slabi poti, duševno izmučenim vsled puka, brez primerne hrane opoldne — more li to ugodno vplivati na telesni razvoj kmečke mladine, ki je vendar vajena gibanja v zdravem, svetem zraku ter zadostne in tečne hrane! Ampak te neprijetne posledice se popolnoma nikakor odpraviti ne morejo — volk sit in ovca cela — to ne more biti. Tudi nikakor ne nameravamo iz tega žalostnega dejstva izklestiti krepelce zoper naše narodno šolstvo. Nasprotno! Dandanes, ko stremi vsak stan, od visokega do nizkega, z vsemi silami po popolnejši, stanu primerni izobrazbi, dandanes tudi kmečki stan zaostati ne sme. Tudi mi zahtevamo in bomo z vso odločnostjo zahtevali od naše narodne šole ne le temeljite, našim načelom primerne splešne, ampak tudi tako za dečke, kakor za deklice toliko strokovno kmetijske, oziroma gospodinske izobrazbe, kolikor nam je narodna šola sploh dati zamore. Toda zahtevali bomo pa tudi, pouk na narodnih šolah se naj uredi tako, da bode šolska mladina vsled pouka kar možne obvarovana pred slabimi vplivi na telesni razvoj, da bode na šolah na deželi ves šolski pouk prikriti tako, kakor je kmetijskim razmeram primerno, da se mladina po šoli ne odtuji kmetijstvu, ampak se vzgaja k negovanju in ljubezni do rojstne gude in korečno, da se našemu učiteljskemu naraščanju že ob njegovi izobrazbi privzgoji možnost, zadostiti v poznejšem delovanju tem našim zahtevam. Saj bode ravno kmetijski stan glavni steber naši domovini. Skrbimo torej, da se postavi ta steber tudi na trdno podlago. Ravno kar se sliši, da že deluje nek odbor na preosnovi našega šolstva. Odločno zahtevamo, da se v tak odbor tudi posličejo zastopniki kmečkega stanu in pozivljemo naše zastopnike, da ne pritrdijo nobenemu šolskemu zakonu, ki ni bil pripravljen ob sodelovanju kmečkih zastopnikov. Le tedaj, če se bodo k temu vелеvažnemu delu združili priznani šolniki in razumni kmetovaleci, je dano poročstvo, da bode delo tudi v resnici v korist in povzdigo našemu kmet skemu stanu in v srečo domovini. K preosnovi šolskega zakona seveda še nismo izpregovorili zadnje besede.

Razglas glede vojaške takse.

Deželna vlada za Slovenijo je glede predpisa vojaške takse za leto 1919 z naredbom z dne

7. marca t. l., štev. 398 v Uradnem listu, sledečo odredila:

1. Vojaška taksa se predpisuje letnikoma 1895 in 1896, za katera velja nabor zadnjega poziva kot reden nabor.

2. Vojaškim oproščencem, ki so med vojne služili aktivno vsaj šest mesecev, se predpisuje polovica zakonite vojaške takse, onim vojaškim oproščencem pa, ki med vojno sploh niso služili ali pa so bili služili manj kot šest mesecev, se predpisuje cela zakonita vojaška taksa.

3. Popolnoma oproščeni plačila vojaške takse so a) vsi, ki so med vojno dejansko služili, in b) državni, deželni in občinski nameščenci, potem oni nameščenci javnih dobrodelnih zavodov (okrajnih bolniških blagaj, zavarovalnih zavodov, bolnišnic itd.), ki so bili med vojno iz službenih ozirov oproščeni.

V ostalem veljajo določila taksnega zakona.

Okrajni glavar: dr. Lajnsič s. r.

Razne politične vesti.

Narodno predstavništvo. V seji Narodnega predstavništva dne 22. marca, v kateri je zbornica razpravljala o prestolnem govoru regenta Aleksandra ter o udanostni izjavi zbornice, katera je bila izročena regentu, je imel koroški Slovenec Smodej govor, v katerem je naglašal, da smo Jugoslovani vedno zaupali v zmago četverospornovega orožja. Srbski vojaki so na solunski fronti zadali zadnji udarec bolgarskim, avstro ogrskim ter nemškim četam a 17. slovenski pešpolk je prvi položil orožje. Temu vzgledu so sledili drugi jugoslovanski polki, vsled česar se je začela avstro ogrska armada umikati. Na ta način je bilo Italiji omogočeno neovirano prodiranje in moč bivše avstro ogrske armade je bila zlomljena. Italija ni v vojaškem oziru dosegla nobenih uspehov in kljub temu hoče sedaj imeti slovensko ozemlje, katero je brez težkoč zasedla in isto obdržati, naši jugoslovanski polki, kateri so Italiji pripomogli do zmage, pa trpijo za zahvalo v italijanskem vjetništvu. Naši slovenski vojaki so bili v Radgoni, v Judenburgu in tudi drugod obsojeni samo zato, ker so bili Jugoslovani. Umirali so za Jugoslavo z vzkliki: »Živela Jugoslavija!« Za Smodejem je govoril socialdemokratski poslanec Anton Kristan, ki je omenjal trpljenje slovenskega naroda v tej svetovni vojni ter ugovarjal proti italijanski grabežljivosti po našem ozemlju.

„Radi slabega vremena se predstava preloži na poznejši čas“. Tako čitamo če se kakšna prireditelji radi sneženih zametov ali velikega dežja ne more vršiti. Vse kar je nemškega in nemčurskega od Gradca do Maribora, vse je govorilo in vpilo o 26. marcu. Nemci in nemčurji so že pili, žrli in plesali na ta račun. Govorili so: Od severa bodo primarširali Italijani, za njimi pa Nemci. Pregnali bodo Maistrove čete iz Špilja in Maribora. Slovence bodo vse pregnali, voditelje pa postrelili in pobesili po drevesih ob cesti. Nekateri strahopetci in lahkoverni Slovenci — posebno slovenska polgospoda v Mariboru — so res verjeli tem bedastim lažem. In prišel je 26. marec, a o strašni laško-nemški pošasti, ki bi naj požrla generala Maistra, njegovo armado in slovenske voditelje, ni bilo ne duha in sluha. Sedaj se tolažijo: Napad je preložen na 1. aprila ali na poznejši čas. Nemci in nemčurji! Slabo vreme, megla in mraz preganja vašo „prireditelji“. Revežili!

Ptička so vjeli. Znani vodja Štajercijan- cev ptujski pek Ornič, čegar zvezda je popolnoma ugasnila, je po nemško sestavljen znani letak „Dragi narodnjaki!“ Na slovensko ga je prestavil bivši urednik rajnega „Štajerca“, Irgl. Ptička pa je vrla ptujska državna policija ujela in ga djala v kletko, kjer ga ne- gujejo kot posebne vrste kanarčka.

Shod zdravstvenih Slovencev se je vršil dne 25. marca v Breznem pod milim nebom. Zborovalcev je bilo nad 500. Prišli so tudi Slovenci iz Remšnika, Marbeka, Vuhreda, Primoža, Mute, Ožbalta, Kaple in Sv. Duha. Shod je otvoril župnik Volčič, predsedoval je deželni poslanec in gerent Čas. Govorili so: poročnik Dekleva v imenu primorskih Slovencev, urednik Žebot, nadučitelj Hren in posestnik Jencič. Zbor je izrekel generalu Maistru vročo zahvalo, da je otel s svojim vojaštvom Dravsko dolino nemških tolp. V posebnih resolucijah so poslali zdravstveni Slovenci vladi in poslancem svoje zahteve. Mladenka Pražnik in Trdnjak sta prednašala lepe pesmi. Po shodu je pevski zbor zapel himno „Lepa naša domovina“. Popoldne se je pri Jenciču vršil zaupni shod.

Zmede na Madžarskem. Ententa je dne 20. marca izročila predsedniku ogrske ljudske vlade v Budimpešti obvestilo, v katerem se določajo politične meje nove madžarske republike. Madžarska bo v bodoče obsegala samo tisto ozemlje, na katerem bivajo le Madžari, ne pa tudi ozemlje, na katerem bivajo Slovani in Rumuni, valed česar bo Madžarska v bodoče le nepomembna država. Predsednik madžarske ljudske vlade je odgovoril odposlanecem ententnih držav, da ogrska vlada ne vzame na znanje imenovanega obvestila ali takozvane note ter je nato odstopil kot predsednik republike, a tudi ostala vlada je odstopila. Valed odstopa vlade se je po ruskem vzoru polastil delavski svet v Budimpešti vse oblasti v deželi. Delavski svet je začel razoroževati francoske vojake, a ententine čete bodo zasedle vso madžarsko deželo.

Slovenščina pregnala nemščino. V sredo dne 26. marca se je začelo prvo porotno zasedanje mariborske porotne sodnije, odkar je ista v slovenskih rokah. Po žrebanju porotnikov je predsednik nadsodnik Levec slovesno otvoril razprave. V otvoritvenem govoru je poudarjal: Stare Avstrije ni več. Propadla je država, ki je delila pravico Nemcem drugače kot Slovanom. Starih nemških cesarjev ni več. Ujedinjenim Slovincem, Hrvatom in Srbom kraljuje slovanski kralj Peter. Vse se spreminja, le eno ostane kot smernica naših sodnij: Pravica in resnica. To bo ostalo podstava naši državi. Na naši sodnji bo sojen vsak enako. Bogat ali revež, naš ali nasprotnik, vsakemu se bo rezal kruh pravice enako. Pozdravljam navzoče kot predsednik prve slovenske porote v Mariboru. — Govor so sprejeli navzoči z živijo klici.

Habsburžani zapustili Avstrijo. Po šestletnem vladanju so odšli Habsburžani iz Avstrije skromno in tiho brez vsakega sijaja. V nedeljo dne 23. t. m. popoldne se je bivil cesar Karol z rodbino odpeljal v avtomobilih iz Eckersau svojega gradu na postajo zapadne železnice Hütteldorf in od tam direktno v Švico. Res žalostna in nenavadna je resda, da mora zadnji vladar habsburške rodbine izdati zavetje v deželi, iz katere je svojčas prišel prvi nemški cesar iz habsburške rodbine, grof Rudolf Habsburški.

Tedenske novice.

Mariborski Orel je imenoval, kakor smo že poročali, svojega ustanovnika in večletnega predsednika g. poverjenika dr. K. Verstovška za častnega člana. V nedeljo, dne 23. t. m., ob 10. uri popoldne, pa mu je slovesno podaril v dvorani Kat. delavskega društva okusno diplomo, dele g. prof. V. Cotiča. Pri slavnosti je govoril sedajni predsednik g. prof. dr. K. Cepuder. Diploma je izpostavljena v oknu tiskarne sv. Cirila na ogled. Tablica je sicer mala, a v vseh potezih zbirno zamišljena ter akosinsko umetniško dovršena. Prijatelje umetnosti vabimo, da si ogledajo to delo malo naenkrat.

Dva lepa večera v Mariboru. V soboto, dne 22. t. m. zvečer se je vršil v mariborskem Narodnem domu pozdravni večer na čast srbskemu in hrvatskemu vojaštvu. Slavilo se je pobratimstvo med tremi brati: Srbi, Hrvati in Slovenci. Godba je svirala, glasile so se slovenske, srbske in hrvatske pesmi, govorili so general Maister, Srb, Hrvat in več drugih. — Dne 24. marca zvečer pa se je vršil veličasten simfonični (umetniški) koncert mariborske vojaške godbe pod vodstvom kapelnika Ferdo Hercoga. Velika bela dvorana pri Götzu je bila popolnoma zasedena. Tudi nekaj Nemcev je prišlo iz radovednosti gledat našo prireditel.

Oddaja služb, trafik in ustanov za invalide ali svoje padlih. Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani opozarja, da je razpisanih več služb, trafik in ustanov za invalide in svoje padlih ali pogrešanih vojakov. Vsa tozadevna pojasnila se dobe pri Državni posredovalnici za delo v Ljubljani, oddelek za invalide.

Nova mladeniška zveza. V nedeljo, dne 23. t. m., smo ustanovili pri Sv. Lovrencu na Pohorju fantje svojo mladeniško zvezo kot odsek bralnega društva. Pristopilo je že nad 40 članov, število, ki je za tukajšnje razmere res nepričakovano lepo. Sestavljen je sledeči odbor: predsednik Fr. Hrastnik, podpredsednik Ivan Podlesnik v Lenu, tajnik Jurček Peitler, blagajnik Franc Planišič, in knjižničar Štefan Pušnjak; odborniki: za trg Peter Jodl in Franc Brezočnik p. d. Jaušnik, za Recenjaki Anton Kasjak, Franc Peitler in A. Schweiger, za Kumen Adolf Peitler in Franc Arl. za Rdeči breg Martin Brunčko in Franc Planišič. Prireditelj in vodja gledaliških predstav Anton Brezočnik. Pohorci smo počasni, pa »gvišni« in vstrajni. Le kerajza velja!

Nemci po divjaško slekli slov. vojaka in truplo vrgli v Muro. Dragonec Alojzij Berk je bil dne 3. februarja 1919 ob pol 7. uri zjutraj dvakrat zadet v glavo od nemških roparskih tolp in potem popolnoma slečen in vržen v Muro. Imel je na rokah v kožo tiska »A. B. D. R. št. 5. 15 l. 15 A.« Ako bo kdo našel truplo, naj ga pokopa in naznani na katerem pokopališču je truplo pokopano. Berk je padel v Schöpfungsdorfu pri Radgoni. Naznani se naj očetu Jakobu Berk. Brestovec št. 8. Rogaska Slatina, Štajersko.

Še hočejo gospodovati nad nami. Od Sv. Marjete nam pišejo: Našim Nemcem in nemčurjem še vedno rova po njihovih vladanja vajenih glavah, da se imajo oni vso moč nad nami. Zbirajo se v raznih prostorih in ob nenavadnih časih ter kujejo svoje maščevalne plane. Nobeno sredstvo jim ni pregrdo, da bi s pomočjo teh ne poskušali krasti ugled našim narodnim možem, posebno županom, duhovnikom, učiteljem itd. Tako sem po ovinke zvedel, da pri Sv. Marjeti ob Pesnici taki ljudje snujejo kar cele komplete proti merodajnim in za ljudstvo delavnim možem. Ščuvajo prav posebno nižje sloje k različnim pritožbam, posebno pa k takim, kjer bi se dalo morda priti na nepošteni poti do denarja. Znamo, da bi to vsakemu dišalo, zato pa se tudi lahko kateregakoli spravi na limance. Vprašamo: je li to predšola za boljše vize? Strašni ljudje, ki vam nobeno sredstvo ne preseda! Ako tega vznemirjanja in ščuvanja ne bo skoro konec, bo potrebno, da oblast pogleda v to izdajalsko gnezdo. Drugič, če treba, več o tem.

Dovoljenje za potovanje v Nemške Avstrije. Deželna vlada v Ljubljani razglasa: Za potovanje v ozemlje Nemške Avstrije ali preko njega je treba preskrbeti pri zastopstvu nemško-avstrijskega drž. urada za zunanje zadeve v Ljubljani, Valvazorjev trg 6, potrdilo (vizum) po naših predpisih pravilno izdane potne listine. Za to potrdilo zahtevajo 20 K. Potnike, ki se ne morejo izkazati s tako vidiranimi potnimi listinami, Nemci na obmejnih postajah ustavljajo in pošiljajo nazaj.

Potni promet. Mariborsko okrajno glavarstvo razglasa: Valed odredbe kr. ministrstva za notranje zadeve z dne 3. marca t. l. veljajo odsej sledeče odredbe: Za potovanje v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev potnih listov ni treba, pač pa morajo potniki imeti kakršnosodi legitimacijo, s katero dokažejo svojo istovetnost. Take izkaznice izdaja podpisano glavarstvo strankam, ki prebivajo v okolišju tega glavarstva. Za potovanje v inozemstvo in iz inozemstva pa so potrebni potni listi, katere izdaje okr. glavarstvo, toda le z dovoljenjem kr. ministrstva za notranje zadeve v Beogradu. Zasebna potovanja dovoljujejo se pa le v povsem izjemnih primerih. Prosilci morajo torej svoje prošnje (kolekovane z 2 K) opremiti z dokazi o ne

olozljivi potrebi za potovanje. Prošnje se naslovijo na kr. ministrstvo za notranje zadeve v Beogradu, vložijo se pa pri okr. glavarstvu. Ako se z ministrstvom dovoljenjem izda potni list, ki mora imeti v vsakem primeru sliko potnika, treba je še, da ga vidira vojno poveljstvo in zastopništva onih držav, v katere stranka želi potovati. Sedaj izstavljeni potni listi in prepustnice izgubijo s tem svojo veljavo.

Pomilostitev glede prisvojenega demobilizacijskega blaga. V rokah ljudstva se nahajajo še veliko količine demobilizacijskega blaga, ki so si ga prilastili ob času preobrata. Ponovno je že bilo razglasheno, da je ves ta material last države in da se ga mora prigrasiti v obračun. Vse gospodarstvo z demobilizacijskim blagom je prevzela sedaj Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani, katere je sklenila v svoji seji z dne 11. t. m., da se podeli vsem branilcem demobilizacijskega blaga spregled vseh posledic in kazenskega zasledovanja vsem onim, ki prigrasijo najkasneje do dne 15. aprila množino in kakovost blaga, ki so si ga prilastili, na naslov imenovane komisije v Ljubljani, Sodna ulica 1, ali pa pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Takim prigrasencem se bode na njih prošnje prilastene blago po primerni oceni in plačilo, eventualno tudi prepustilo v last. Po preteku navedenega roka se bo postopalo proti vsem imejtelcem kateregakoli samolastno prisvojenega demobilizacijskega blaga kazensko radi prestopka proti državnemu imetju.

V državnih gozdih drevesnicah na Ptuju in v Gor. Radgoni se že oddajajo gozdne sadike. Ker manjka sredstev za povijanje, ni mogoče pošiljati sadik z pošto ali železnico in mora vsak naročnik ali njegov pooblaščenec priti sam ponje v drevesnico. Priporočljivo bi bilo, če eden ali po potrebi več voznikov iste občine prevzame vse v občini naročene sadike.

Razdelitev graščinskih posestev in zemljišč tojcev se bo izvršila še le tedaj, ko bo narodno predstavništvo (državni zbor) v Beogradu izdelalo zakonski načrt in ga bo kralj Peter potrdil. Naši ljudje naj torej potrpijo. Ko bo stvar zrela, bomo poročali. — Na številna vprašanja o tej zadevi naj torej velja ta naš odgovor.

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov je izšla v samozaložbi pisatelja Matije Pirc, profesorja v Mariboru. Cena 1 K, po pošti K 1.20. Knjižica podaja na 94 straneh kratek in plastičen pregled zgodovine Jugoslovancev od najstarejših časov pa do današnjega dne, je tiskana na dobrem papirju in ima lično obliko. Ob ujedinenju SHS je vsakemu Slovincu potrebno, da pozna vsaj v glavnih potezih zgodovino treimenskega naroda; zato knjižico prav toplo priporočamo. Dobi se jo v vseh knjigarnah in pri samozaložniku. Pri naročbi posameznih iztisov naj se vpošlje denar pod naslovom Matija Pirc, profesor v Mariboru obenem z naročbo.

Knjigovoznico tukajšnjega knjigoveza Koračina je kupila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in je prevzame takoj v lastno obratovanje.

Novi denar se tiska. Iz Beograda nam poročajo, da bo prišel v enem mesecu v promet nov denar. Stari avstrijski bankovci se bodo zamenjali za dinarje. Za 300 K se bo dobilo 100 dinarjev.

Zahvala našim poročevalcem. Ko je nemško letalo metalo letake »Dragi narodnjaki«, o katerih govorimo v uvodniku, na slovenske kraje ob meji, so nam naši pridni dopisniki in poročevalke poslali takoj iz vseh krajev te letake. Vsem, ki so nas takoj obvestili o tej nemški slepariji, izreka uredništvo naših listov toplo zahvalo. Prosimo vedno tako brzih in točnih poročil. — I. H. Jugoslovanka z dušo in telom nam piše s Pohorja: Dne 23. t. m. je letalo metalo te strupene listke na našo krasno Pohorje. Nevedno ljudstvo je vznemirjeno, a z edni Slovinci nel Zaskaj se cuka Nemška Avs. a za nas, če nič nimamo? Samo radi tega b. radi Nemci imeli naše lepe slovenske kraje, da bi nas izkrmali, še naprej rekvirirali živež in živino pri nas Slovincih, da bi nad nami še dalje gospodovali, mučili nas, nas merili. Dovolj je bilo trpinčevanja pod Nemci! Dober in pravičen Bog tega ne bo več pripustil. Slovenci, Slovenke, korajža velja! — Zavedna mladenka T. P. iz središke župnije piše: Past nam nastavlja Nemci, a treznomisleči ne gremo v njo! Nemški zmaj nam ne bo pogoltnil naših obmejnih bratov v nenasitno nemško žrelo. Slovenci smo Slovenci čemo ostati! Naše rodovitno Ptujsko in Mursko polje se jim sveti. In naše Ljutomerke in Slovenske gorice bi Nemci radi pograbili. Zatega,